

*Kibirkščiuojančios įtampos istorinis
romanas apie galią naikinti.*
Stephen King

Stebuklas

Romanas

Emma Donoghue

baltos lankos

Emma Donoghue

Stebuklas

romanas

Iš anglų kalbos vertė Gabrielė Gailiūtė-Bernotienė

baltos lankos

Kelionė buvo ne sunkesnė, negu ji ir tikėjosi. Traukiniu iš Londono į Liverpulį; garlaiviu pernakt į Dubliną; lėtu sekmadienio traukiniu į miestą, vadinamą Atlonu.

Jos laukė vežikas.

– Ponia Rait?

Libė pažinojo daug airių, kareivių. Bet tai buvo seniai, tad dabar turėjo įtempti klausą, kad suprastų vežiko žodžius.

Jis nunešė jos lagaminą į, kaip pats sakė, bričką su lingėmis. Klaidinantis airiškas pavadinimas; visai tas nuogas vežimas nelinguoja. Libė įsitaisė ant vienintelio suolelio per vidurį, o kai nukorė batus prie dešiniojo rato, jie nusviro nejaukiai arti jo. Nuo darganos ji išsiskleidė skėtį plieniniais virbais. Bent geriau negu tvankiame traukinyje.

Kitame suolelio gale, susikūprinęs taip, kad beveik lietési prie jos nugaros, vežikas pliaukštelėjo botagu.

– Nagi, pirmyn!

Suvargęs ponis pajudėjo. Žmonių makadamo kelyje iš Atlono buvo mažai, jie atrodė išblyškę, Libė nusprendė, kad tai dėl liūdnei pagarsėjusios bulvių ir beveik nieko daugiau dietos. Galbūt dėl jos ir vežikui stigo dantų.

Jis tarstelėjo kažką apie tiesą.

– Atleiskit?

– Tiesiai viduryje, ponia.

Libė laukė, įsikibusi tarškančio vežimo.

Jis parodė žemyn.

– Čia pats šalies vidurys.

Lygūs laukai su tamsios lapijos dryžiais. Raudonai rudų durpių plotai; ar pelkės negarsėja kaip ligų veisyklos? Retsykiais šmėsteli pilki trobelės griuvėsiai, beveik užžėlę. Libei čia niekas neatrodė dailu. Vidurio Airija aiškiai yra duobė, kur kaupiasi drėgmė; mažasis apskritimas lėkštutės viduryje.

Brička pasuko iš kelio į siauresnį žvyrkelį. Lietus pratisai barbeno į skėčio brezentą. Belangės trobos; kiekvienoje Libė įsivaizdavo šeimą su gyvuliais, susigūžusius nuo lietaus.

Retsykiais atsišakodavo takas ir vesdavo į stogų kupstelį, tikriausiai sudarantį kaimą. Bet, rodos, vis ne tą. Libei reikėjo paklausti vežiko, kiek truks kelionė. Dabar klausimo nebeuždavė, jei jis netyčia atsakytų: „Dar ilgai.“

Motinėlė ligininėje sakė tik tiek, kad dviem savaitėms reikalinga patyrusi slaugė privačiam asmeniui. Kelionės į Airiją ir atgal išlaidomis ir pragyvenimu vietoje būsią pasirūpinta, taip pat mokamas atlyginimas už kiekvieną dieną. Libė nieko nežinojo apie O'Donelus, tik kad jie turėjo būti pasiturintys, jei jau yra tokie kosmopolitai, kad kviečiasi iš pačios Anglijos aukštesnės klasės slaugę. Ji tik dabar susimąstė, iš kur jie gali žinoti, kad jos paslaugų pacientui reikės ne ilgiau ir ne trumpiau negu dvi savaites. Galbūt Libė turės laikinai pakeisti kitą slaugę.

Šiaip ar taip, už tokį vargą jai bus neblogai atlyginta, o ir prasiblaškyti įdomu. Ligininėje Libės išsilavinimas buvo ne tik gerbiamas, bet ir niekinamas, o darbui prireikdavo tik pačių paprasčiausių įgūdžių: maitinti, keisti tvarsčius, kloti lovas.

Ji atsispyrė pagundai kyštelti ranką po skvernu ir išsitraukti laikrodį; nuo to laikas greičiau neis, o Lietuje gali sušlapti mechanizmas.

Dabar pasirodė dar viena trobelė be stogo, nusigręžusi nuo kelio, kaltinanti dangų vijokliais apėjusiomis sienomis. Piktžolėms dar nepavyko užželti šių griuvėsių. Pro durų formos skylę Libė pastebėjo juodą raizginį; taigi, neseniai degė. (Bet kaipgi kas nors gali užsidegti šiame permirkusiame krašte?) Niekas nesivargino išvalyti apanglėjusių sijų, juolab sukalti ir uždengti naujo stogo. Ne jau airiai tikrai niekaip nepriima pažangos?

Pakraštyje stovėjo moteris murzina kepuraite su raukinukais, krūmuose už jos – krūva vaikų. Pro šalį dardant vežimui, jie išlėkė atkišę rankas, lyg gaudydami lietų. Libė susidrovėjusi nususuko.

– Badmetis, – sumurmėjo vežikas.

Bet juk pati vasara. Kaipgi tokiu metų laiku gali stigti maisto?

Jos batai aptiško rato taškomu dumblu ir žvyru. Brička kelis syk gunktelėjo į tokią gilią purvo balą, jog ji turėjo įsitverti į suoliuką, kad neiškristų.

Vėl trobelės, kai kurios su trimis ar keturiais langais. Daržinės, pašiūrės. Dviaukštis ūkininko namas, dar vienas. Du vyrai, krovę vežimą, atsigręžė, vienas kažką pasakė kitam. Libė pažvelgė į save: ar jos kelioninis kostiumas kuo nors neįprastas? Galbūt čionykščiai tokie tinginiai, kad meta darbą ir spokso į bet ką.

Priekyje suspindo baltas pastatas smailiu stogu su kryžiumi viršuje, tai reiškė katalikų koplyčią. Tik kai vežikas trūktelėjo vadeles, Libė suprato, kad jie pasiekė kaimą, nors, anglės akimis, jis tebuvo keli vargani statiniai.

Dabar ji dirstelėjo į laikrodį: beveik devynios, o saulė dar nenusileido. Ponis nunarino galvą ir kramsnojo žolės kuokštą. Atrodė, kad ši gatvė vienintelė.

– Tamsta apsistosi krautuvėje su kvapeliu.

– Malonėkit?

– Pas Rajeną. – Vežikas galva parodė pastatą be iškabos.

Negali būti. Pastirusi po kelionės, Libė leido jam padėti jai išlipti. Ištiesusi ranką, papurtė skėtį, susuko vaškuotą brezentą ir tvirtai užsegė. Palto pamušalu nusisausino ranką, tada žengė į krautuvėlę žemomis lubomis.

Tuojuo pajuto kūrenamų durpių tvaiką. Po milžinišku kaminiu ruseno ugnis, o, be jos, patalpą apšvietė vos pora lempelių. Mergina stūmė didelę skardinę į vietą aukštoje lentynoje.

– Labas vakaras, – pasisveikino Libė. – Bijau, kad būsiu ne ten nuvežta.

– Tamsta būsi ta anglė, – pasakė mergina truputį per garsiai, tarsi Libė neprigirdėtų. – Gal tamsta norėtum užėiti toliau vakarieniės?

Libė tvardėsi. Jei čia nesama žmoniškos užveigos ir jei O'Donelai negali ar nenori apgyvendinti savo nusisamdytos slaugės, tuomet skundais nieko nelaimėsi.

Ji įėjo pro duris greta kamino ir atsidūrė ankštoje belangėje patalpoje su dviem stalais. Prie vieno sėdėjo vienuolė, kurios veido beveik nebuvo matyti po krakmolyto kyko sluoksniais. Jei Libė nežymiai krūptelėjo, tai tik dėl to, kad labai seniai nebuvo regėjusi nieko panašaus; Anglijoje seserys nevaikščiodavo šitaip apsitaisiusios, nes bijodavo pritraukti antikatalikiškai nusiteikusiųjų dėmesį.

– Labas vakaras, – mandagiai pasakė ji.

Vienuolė atsakydama žemai nusilenkė. Galbūt jos ordino narėms neleidžiama kalbėtis su kitatikiais, o gal jos net duoda tylos įžadus?

Libė atsisėdo prie kito stalo nugara į vienuolę ir laukė. Jos pilvas gurgė – tikėjosi, ne taip garsiai, kad girdėtųsi. Iš po juodų anos klosčių pasigirdo tylus dzingčiojimas: garsieji rožinio karoliukai.

Kai mergina pagaliau atnešė padėklą, vienuolė palenkė galvą ir sukuždėjo; meldėsi prieš valgį. Jai galėjo būti keturiasdešimt ar penkiasdešimt, galvojo Libė, akys mažumėlę išpūstos, rankos mėsingos kaip valstietės.

Keisti valgiai: avižų duona, kopūstai, kažkokia žuvis.

– Maniau, gausiu bulvių, – pasakė Libė merginai.

– Jų teks laukti dar mėnesį.

O, dabar Libė suprato, kodėl Airijoje badmetis, – bulvės kasamos tik rudenį.

Viskas turėjo durpių skonį, bet ji ėmė tuštinti lėkštę. Po Skutario, kur slaugių daviniai būdavo tokie pat skurdūs kaip ir vyrų, Libė nebeįstengdavo iššvaistyti nė kąsnelio.

Krautuvėlėje pasigirdo šurmulys, tada į valgomąjį susigrūdo ketvertas žmonių.

– Telaimina Dievas visus čia esančius, – pasakė pirmasis.

Nežinodama, kaip pridera atsakyti, Libė tik linktelėjo.

– Ir tamstą.

Tai vienuolė sumurmėjo ir persižegnojo, priliesdama kaktą, krūtinę, kairįjį ir dešinįjį pečius. Tada ji išėjo – ar dėl to, kad pasisotino varganu maistu, ar dėl to, kad norėjo užleisti stalą naujai atėjusiesiems, Libė nesuprato.

Pulkas buvo triukšmingas – ūkininkai su žmonomis. Ar visą sekmadienio popietę jie jau gėrė kur nors kitur? *Krautuvė su kvapeliu*, dabar ji suprato, ką turėjo galvoje vežikas. Ne nešvari smuklė, bet tokia, kurioje parduodama išgerti.

Iš plepalų, kuriuose buvo minimas kažkoks *nepaprastas stebuklas*, kuriuo jie vos galėjo patikėti, nors matė savo akimis, Libė nusprendė, kad jie tikriausiai buvo mugėje.

– Aš tai sakau, kad čia anų darbas, – pasakė barzdočius. Žmona jam kumštelėjo į pašonę, bet jis tęsė savo: – Šokinėja aplink ją iš visų pusių!

– Ponia Rait?

Ji atsigrėžė.

Nepažįstamasis tarpduryje pasiplekšnojo per liemenę.

– Daktaras MakBriertis.

Libė prisiminė, kad toks buvo O'Donelų gydytojo vardas. Ji atsistojo paspausti jam rankos. Retos žilos žandenos, labai mažai plaukų ant galvos. Nuspuręs švarkas, pleiskanomis apsnigti pečiai, gumbuota lazda pasiramstyti. Gal septyniasdešimties?

Ūkininkai ir jų žmonos susidomėję stebėjimo į juos.

– Kokia tamsta maloni, kad atkakiai tokį kelią, – pastebėjo daktaras, lyg Libė būtų atvykusi pasisvečiuoti, o ne dirbti. – Ar plaukti buvo bjauru? Gal jau pavalgei? – tęsė jis, neduodamas jai atsakyti.

Ji nusekė paskui jį iš krautuvės. Mergina, įžiebusi lempą, pakvietė juos lipti siaurais laiptais.

Kambarėlis buvo kaip kišenėlė. Didžiąją dalį grindų užėmė Libės lagaminas. Ar tai čia ji turės šnekėtis viena su daktaru MakBrierčiu? Ar čia kito laisvo kambario nėra, ar mergiotė per daug apkiautusi, kad pasirūpintų mandagiau?

– Puiku, Mege, – pasakė jis merginai. – Kaip tėvo kosulys?

– Geriau, bent kiek.

– Taigi, ponია Rait, – pasakė jis, vos merginai išėjus, ir parodė jai sėstis ant vienintelės pintos kėdės.

Libė daug ką būtų atidavusi už dešimt minučių vienumos, kad galėtų pasinaudoti naktipuodžiu ir apsiprausti. Airiai garsėja tuo, kad pamiršta mandagumus.

Daktaras pasirėmė ant lazdos.

– Kiek tamstai metų, jei gražu klausti?

Taigi, jai teks tuojau dalyvauti darbo pokalbyje, nors sakyta, kad darbą jau gavo.

– Nė trisdešimties neturiu, daktare, – atsakė ji.

– Našlė, taip? Tamsta ėmeisi slaugos, kai, hm, gyvenimas privertė suktis pačiai?

Ar MakBriertis tikrina Motinėls pasakojimą apie ją? Ji linktelėjo.

– Praėjus mažiau nei metams po vedybų.

Tada ji užtiko straipsnį apie tūkstančius kareivių, kamuojamų šautinių žaizdų ar choleros ir niekieno neslaugomų. *Times* skelbė, kad surinkta septyni tūkstančiai svarų, kad būtų galima nusiųsti būrį anglių slaugių į Krymą. „Štai, – pagalvojo Libė, apimta siaubo, bet kartu ir aistros. – Štai ką galėčiau daryti.“ Buvo jau tiek daug praradusi, kad kilo pagunda elgtis beatodairiškai.

O daktarui dabar tiesiog pasakė:

– Man buvo dvidešimt penkeri.

– Lakštingala! – pasigėrėjo jis.

Ak, tai bent tiek Motinėle jam papasakojo. Libė visada drovėdavosi pokalbiuose minėti garsiąją pavardę ir nemėgo šmaikščios pravardės, kuria imtos vadinti visos, apmokytos panelės N., lyg jos būtų lėlės, nulietos pagal jos herojišką atvaizdą.

– Taip, turėjau garbės tarnauti pas ją Skutaryje.

– Kilnus darbas.

Atsakyti „ne“ atrodė nepadoru, o „taip“ – arogantiška. Libei dabar toptelėjo, kad galbūt dėl Naitingeil* pavardės O'Donelams prisireikė atsigabenti slaugę iš anapus Airijos jūros. Ji matė, kad

* Florence Nightingale (1820–1910) – modernios slaugos pradininkė, kovotoja už moterų teises, rašytoja. Anglijoje įvykdė ligoninių reformą, įsteigė pirmąsias specializuotas slaugos mokyklas, ypač nusipelnė Krymo kare (1853–1856), išplėtojusi mediciniškai modernią sužeistų karių slaugos praktiką. 1859 m. išleistas jos slaugos patarimų rinkinys *Notes on Nursing* greitai išpopuliarėjo ne tik kaip profesionalių medicinos seserų mokymo priemonė, bet ir kaip populiarus plačiosios visuomenės skaitinys (čia ir toliau – vert. past.).

senasis airis norėtų daugiau išgirsti apie jos mokytojos grožį, griežtumą, pagrįstą pasipiktinimą.

– Buvau slaugė, – pasakė ji.

– Savanorė?

Ji norėjo patikslinti, bet jis ne taip suprato, ir ji nukaito. Bet rimtai, ko jai drovėtis? Panelė N. visada primindavo, kad jų altruizmas ne mažesnis dėl to, kad jos gauna atlygį.

– Ne, turiu galvoje, kad buvau išsilavinusi gailestingoji sesuo, o ne paprasta slaugė. Mano tėvas buvo džentelmenas, – truputį kvailai pridūrė ji. Neturtingas, bet vis tiek.

– O, kaip gerai. Kaip ilgai tamsta dirbai ligoninėje?

– Rugsėjį bus treji metai.

Savaime nuostabu, nes dauguma slaugių išdirbdavo vos po kelis mėnesius; neatsakingos valytojos, seno kirpimo ponia Gamps, zyzianti dėl savo porterio davinio. Ji buvo girdėjusi Motinėlą sakant, kad panelės N. Krymo kampanijos veteranės *išpuikusios*.

– Po Skutario dirbau keliose šeimose, – pridūrė ji, – ir prižiūrėjau savo tėvus paskutinėje ligoje.

– Ar esate prižiūrėjusi vaiką, ponia Rait?

Libė sutriko, bet tik akimirką.

– Manychiau, kad principai tokie pat. Ar mano pacientas vaikas?

– Mm, Ana O'Donel.

– Man nesakė, kuo ji negaluoja.

Jis atsiduso.

Vadinasi, mirtinai, nusprendė Libė. Bet taip lėtai, kad vaikas dar gyvas. Tikriausiai džiova, juk toks drėgnas klimatas.

– Iš tikrųjų ji neserga. Vienintelė jūsų pareiga bus ją stebėti.

Įdomus veiksmožodis. Ta baisuoklė slaugė iš *Džeinės Eir*, kurios darbas buvo slėpti pamišėlę palėpėje.

– Aš čia iškviesta... stovėti sargyboje?

– Ne, ne, tiesiog stebėti.

Bet stebėti – tik pirmoji mozaikos detalė. Panelė N. mokė savo slauges įdėmiai žiūrėti, kad suprastų, ko ligoniams reikia, ir tai suteiktų. Ne vaistų – tai daktarų teritorija, – bet to, kas, jos nuomone, buvo būtina žmonėms sveikti: šviesos, oro, šilumos, švaros, poilsio, patogumo, peno ir pokalbių.

– Jei teisingai tamsta...

– Abejoju, ar tamsta jau supratai, ir tai mano kaltė, – MakBriertis pasirėmė į prausyklos kraštą, lyg pristigęs jėgų.

Libė norėjo užleisti senukui kėdę, bet bijojo įžeisti.

– Noriu, kad nebūtumėte iš anksto nusistačiusi, – tęsė jis, – bet galiu pasakyti tiek, kad atvejis labai neįprastas. Ana O'Donnel, tiksliau, jos tėvai teigia, kad nuo vienuoliktojo gimtadienio ji nevalgo.

Libė susiraukė.

– Tuomet ji serga.

– Neserga jokia žinoma liga. Bent jau žinoma man, – pasitaisė MakBriertis. – Ji tiesiog nevalgo.

– Tamsta turi galvoje, nevalgo kieto maisto?

Libė buvo girdėjusi apie tokią šiuolaikinių panelių užgaidą, dienų dienas misti vien virta maranta ar jautienos sultiniu.

– Nevalgo jokio maisto, – pataisė daktaras. – Negali nuryti nieko, išskyrus gryną vandenį.

„Negali reiškia nenori“, – kaip sakydavo auklės. Nebent...

– Ar vargšui vaikeliui pilve kas nors užakę?

– Bent aš nieko neaptikau.

Libė sutriko.

– Stipriai pykina? – Ji buvo girdėjusi, kad kartais nėščiosios taip bloguoja, kad nieko negali nuryti.

Daktaras papurtė galvą.

– Jai melancholija?

– Nesakyčiau. Tyli, pamaldi mergaitė.

Ak, tai galbūt čia religinis įkarštis, o visai ne medicinos reikalas.

– Katalikė?

Jis mostelėjo ranka, lyg sakytų: „Kas gi kitas.“

Ji pagalvojo, kad čia tikriausiai beveik visi katalikai, taip toli nuo Dublino. Gal net ir pats daktaras.

– Tamsta tikriausiai jai išaiškinai, kad be saiko pasninkauti pavojinga, – pasakė Libė.

– Žinoma. Ir tėvai pradžioje aiškino. Bet Anos neperkalbėsi.

Nejau dėl šito Libė atgabenta per jūrą, dėl vaiko kaprizų? Tikriausiai O'Donelai pirmąją dieną, kai tik dukrelė ėmė sukti nosį nuo pusryčių, supanikavo ir pasiuntė į Londoną telegramą, reikalaudami ne šiaip sau slaugės, bet naujosios, nepriekaištingosios padermės: *Atsiųskite Lakštingalą!*

– Kiek laiko praėjo nuo jos gimtadienio? – paklausė ji.

MakBriertis pešiojo ūsus.

– Balandį jis buvo. Šiandien lygiai keturi mėnesiai!

Jei nebūtų apmokyta, Libė būtų garsiai nusikvatojusi.

– Daktare, vaikas jau būtų miręs.

Ji laukė ženkle, kad jiedu sutaria dėl to, jog tai absurdas: supratingo mirkstelėjimo, plekšnojimo per nosį.

Jis tik linktelėjo:

– Tai didelė mįslė.

Libė būtų parinkusi kitokį žodį.

– Ar ji... bent jau guli lovoje?

Jis papurtė galvą.

– Ana vaikšto kaip paprasta mergaitė.

– Sulysusi?

– Ji visada buvo smulkutė, bet ne, atrodo, kad nuo balandžio ji beveik nepasikeitusi.

Jis kalbėjo nuoširdžiai, bet tai absurdas. Gal tos jo šlapiuojančios akys pusaklės?

– Ir ji visiškai blaivaus proto, – pridūrė MakBriertis. – Gyvybės galia Anoje dega taip stipriai, kad O'Donelai įtikėjo, jog ji gali gyventi be maisto.

– Neįtikėtina.

Žodis nuskambėjo per daug atšiauriai.

– Tamstos skepticizmas manęs nestebina, ponias Rait. Ir aš taip galvojau.

Galvojau?

– Ar tamsta man visu rimtumu sakai, kad...

Jis pertraukė, atkišęs sausas rankas.

– Akivaizdus paaiškinimas – kad tai apgavystė.

– Taip, – su palengvėjimu atsakė Libė.

– Bet šis vaikas... ji ne tokia kaip visi.

Ji laukė, kad jis paaiškintų plačiau.

– Nieko negaliu *pasakyti*, ponias Rait. Man kyla vien klausimai. Jau keturis mėnesius smalsumas mane deginte degina, neabejoju, kad dabar degina ir tamstą.

Ne, Libė degino troškimas baigti pokalbį ir išgrūsti jį pro duris.

– Daktare, mokslas teigia, kad gyventi be maisto neįmanoma.

– Bet ar dauguma naujausiųjų išradimų civilizacijos istorijoje iš pradžių neatrodė neaiškūs, net stebuklingi? – Iš susijaudinimo jo balsas truputį virpėjo. – Nuo Archimedo iki Niutono, visi didieji daugiausiai pasiekdavo, kai be išankstinių nuostatų pažvelgdavo į tai, ką rodo pojūčiai. Todėl viskas, ko tamstos prašau, yra rytoj susipažinti su Ana O'Donel atvira širdimi.

Libė nudelbė akis, baisiai susigėdusi už MakBriertį. Kaip gydytojas galėjo leistis įveliamas į mergaitės žaidimą ir jaustis esąs vienas *didžiųjų*?

– Ar galiu paklausti, ar tamsta vienas rūpiniesi mergeaite?

Ji klausė mandagiai, nors iš tikrųjų turėjo galvoje: neįau neiškviestas niekas, kas išmanytų geriau?

– Taip, – nuramino MakBriertis. – Tiesą sakant, tai aš ir sumaniau aprašyti šį atvejį ir nusiųsti į *Irish Times*.

Libė apie tokį nebuvo girdėjusi.

– Į visos šalies laikraštį?

– Mm, naujausią pradėtą leisti, tad tikiuosi, jo savininkai bus bent kiek mažiau apakinti religinės nesantaikos, – gailiai pridūrė jis. – Atviresni tam, kas nauja ir nepaprasta, kad ir kur tai pasireikštų. Norėjau pasidalyti faktais su platesne auditorija, supranti tamsta, mat vyliausi, kad kas nors galės juos paaiškinti.

– Ir paaiškino?

Tramdomas atodūsis.

– Pasirodė keli įsikarščiavę laiškai, kuriuose skelbiama, kad Anos atvejis yra tikras stebuklas. Taip pat keli įdomūs pasvars-tymai, kad galbūt ji naudojasi kokiomis nors dar neatrastomis, pavyzdžiui, magnetinio lauko ar kvapo, maistinėmis savybėmis.

Kvapo? Libė įsikando į žandą, kad nenusišypsotų.

– Vienas drąsus laiško autorius teigė, kad galbūt ji verčia saulės šviesą į energiją kaip augmenija. Arba net minta oru kaip kai kurie augalai, – pridūrė jis, ir raukšlėtas jo veidas nušvito. – Prisimenate tuos sudužusio laivo jūreivius, kurie kelis mėnesius pramito vien tabaku?

Libė nudelbė akis, kad jis nepamatytų jose paniekos.

MakBriertis tęsė:

– Bet didžioji dalis atsakymų buvo tiesiog įžeidinėjimai.

– Vaikui?

– Vaikui, šeimai ir man pačiam. Komentarai ne vien *Irish Times*, bet ir įvairiuose britų leidiniuose, kurie, regis, susidomėjo šiuo atveju vien satyros sumetimais.

Dabar Libė suprato. Ji atkeliavo tolimą kelią, kad pasisamdytų aukle – kalėjimo prižiūrėtoja, – ir tai vien dėl įžeistos provincijos daktaro tuštybės. Kodėl ji neišklausė iš Motinėlės daugiau apie šį darbą, prieš sutikdama jo imtis?

– Dauguma rašančiųjų mano, kad O'Donelai – sukčiai, sumanę slapta valgydinti dukrą ir visus apkvaillinti. – MakBrierčio balsas pasidarė spigus. – Mūsų kaimo vardas ėmė reikšti atsilikusius lengvatikius. Keli svarbūs kraštiečiai baiminasi dėl krašto – o gal ir dėl visos airių tautos – garbės.

Nejau tarp šių *svarbių kraštiečių* irgi išplito daktaro lengvatikystė?

– Taigi, sušauktas komitetas ir nutarta mergaitę stebėti.

Ak, tai Libė išsikvietė visai ne O'Donelai.

– Tikintis įrodyti, kad vaikas minta koku nors stebuklingu būdu? – Ji stengėsi, kad balse nepasigirstų sardoniška gaidelė.

– Ne, ne, – nuramino MakBriertis, – tiesiog norint išsiaiškinti tiesą, kad ir kokia ji būtų. Pasikeisdamos dvi savaites visą parą nuo Anos nė per žingsnį nesitrauks dvi uolios budėtojos.

Tad čia prisireiks ne Libės patirties operacijose ar užkratų atvejais, tik griežto jos pasirengimo. Komitetas aiškiai tikėjosi, kad, atsigabenus kruopščiąją naujosios padermės slaugę, O'Donelų beprotiška pasaka atrodys įtikinamesnė. Kad šis atsilikęs užkampis virs pasaulio stebuklu. Libė net sukando dantis iš pykčio.

O kartu pyko ir už antrąją moterį, įklampintą į šį liūną.

– O antrosios slaugės aš tikriausiai nepažįstu?

Daktaras susiraukė.

– Ar tamsta vakarieniam nesutikai sesers Maiklos?

Beveik bežadė vienuolė; kaip Libė nesusiprato. Keista, kad jos vadinasi vyrų šventųjų vardais, lyg atsisakytų paties moteriškumo. Bet kodėl vienuolė žmoniškai neprisistatė? Ar, kai taip žemai nusilenkė, tai turėjo reikšti, kad juodvi su angle kartu atsidūrė šitoje košėje?

– Ar ji irgi apmokyta Kryme?

– Ne, ne, tiesiog išsikviečiau ją iš Tulamoro Gailestingųjų seserų vienuolyno, – atsakė MakBriertis.

Taigi, *vaikštanti vienuolė*. Libė buvo tarnavusi su kitomis iš to ordino Skutaryje. Jos bent jau dirbo patikimai, sakė ji sau.

– Tėvai prašė, kad bent viena iš jūsų būtų tokios kaip jų, hm...

Taigi, O'Donelai paprašė katalikės.

– Denominacijos.

– Ir tautybės, – pridūrė jis, lyg norėdamas sušvelninti.

– Gerai žinau, kad anglų šioje šalyje nemyli, – įtemptai šyp-
telėjo Libė.

MakBriertis nesutiko:

– Per stipriai pasakyta.

O kaip tie veidai, kurie sekė bričką, Libei važiuojant kaimo gatve? Bet dabar ji suprato, kad vyrai kalbėjosi apie ją, nes jos laukė. Ji ne šiaip sau anglė; ji atgabenta prižiūrėti ponų numylėtinės.

– Sesuo Maikla vaikui leis pasijusti bent kiek pažįstamoje terpėje, ir tiek, – pasakė MakBriertis.

Tik pamanykit, *pažįstama terpė* jam atrodo būtinas ir net naudingas dalykas stebėtojai! Tačiau antrąja slauge jis parinko vieną iš garsiosios panelės N. brigados, galvojo ji, kad budėjimai atrodytų pakankamai *uolūs*, ypač britų spaudos akimis.

Libei toptelėjo mintis lediniu balsu pasakyti: „Daktare, matau, kad esu čia atsivežta viliantis, jog mano pažintis su didžia moterimi įžūliai apgavystei pridės respektabilumo regimybę.

Nenoriu su tuo turėti nieko bendra.“ Jei iškeliaus iš pat ryto, per dvi dienas grįš atgal į ligoninę.

Mintis pasirodė baisiai niūri. Ji įsivaizdavo, kaip mėgina paaiškinti, kad negalėjo imtis darbo Airijoje dėl moralinių sumetimų. Kaip vaipytusi Motinėle.

Taigi, Libė kol kas užgniaužė tokius jausmus ir sutelkė dėmesį į praktinius klausimus. „Tiesiog stebėti“, – sakė MakBriertis.

– Jei globotinė kuriuo nors metu išsakytų bent menkiausią pageidavimą ką nors valgyti... – pradėjo ji.

– Tai tamsta jai duok, – pasibaisėjo daktaras. – Mūsų darbas nėra marinti vaikus badu.

Ji linktelėjo.

– Taigi, mes, slaugės, po dviejų savaitių turėsime atsiskaityti tamstai?

Jis papurtė galvą.

– Kaip Anos gydytojas – ir dar įveltas į tą nemalonumą su laikraščiais – galiu būti laikomas suinteresuota šalimi. Todėl, davusios priesaiką, turėsite liudyti susirinkusiam komitetui.

Libė laukė nesulaukė.

– Atskirai tamsta ir atskirai sesuo Maikla, – pridūrė jis, iškėlęs vieną gumbuotą pirštą, – nesitardamos. Norime išgirsti kiekvienos iš jūsų išvadas, nepriklausomai viena nuo kitos.

– Labai gerai. Ar galiu paklausti, kodėl mergaitė nėra stebima vietos ligoninėje?

Nebent tokios išvis nėra *tiesiai salos viduryje*.

– Ak, O'Donelams nepatiko nė mintis mažėlę išgabenti į grafystės ligoninę.

Tada Libei jau viskas paaiškėjo; ponas ir ponija nori laikyti dukrelę namie, kad galėtų ir toliau slapta ją penėti. Jiems pagauti neprireiks nė dviejų savaitių.